

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беларускага абкома і гаркома КП(б)Б і аблвыканкома.

Год выдання другі.

№ 48 (117)
СЕРАДА
28
ЛЮТАГА
1940

Цана 10 капеек

С Е Н Н Я ў Н У М А Р Ў:

А р т ы к у л ы:

Перадава — Выхаванню дзяцей — штодзённую ўвагу (1 стр.).
Левідаў — Сямён Сцяпанавіч Ігаў (біяграфічны нарыс) 2 стр.
П. Маскатаў — Права на працу (2 стр.).
Г. Майскі — На выбарчых участках горада (3 стр.).

Лірэская — Уступныя іспыты ў педінстытуце (3 стр.).
Тэатр:
І. Паўлаў — «Чалавек з ружжом» (3 стр.).
З а р у б я ж о м
Англійскія рабочыя супроць вайны.
Узмацненне рэакцыі ў Бельгіі.
Вайна ў Заходняй Еўропе.

ВЫХАВАННЮ ДЗЯЦЕЙ — ШТОДЗЁННУЮ ўВАГУ

Совецкая дзетвара — самая шчаслівая дзетвара ў свеце. Нідзе, ні ў адной краіне дзеці не прадастаўлены такіх магчымасцей для вучобы і росту, як у нас, у савецкай краіне. Аб выхаванні нашых дзяцей нястомна клапаціцца партыя, урад і асабіста таварыш Сталін.

Асноўная работа па навучанню дзяцей і іх выхаванню ўскладзена на школу. Совецкая школа, савецкае настаўніцтва закліканы вырашчаць з іх усебакова развітых, поўнаценных грамадзян нашай вялікай краіны, пакіда адданых радзіме, партыі, выхаванню дзяцей ў камуністычным духу, вырашчаць з іх актыўных будаўнікоў камунізму — справа пачэсная, удзячная і разам з тым складаная і адказная. Іменна таму наша школа, наш настаўнік акажуць вялікай увагай і клопатамі народа, партыі, урада.

Але работа школы па выхаванню дзяцей можа быць толькі тады пладотворнай, калі ў гэтай справе прымуць у дэя сям'я, бацькі, уся савецкая грамадасць.

Рашучы парывот да школы, які ажыццяўляецца ў апошні час ленинска-сталинскім камсамолам, — падзея вялікай палітычнай важнасці. Дзеятцы палітцэнтра ВЛКСМ, па прамому ўказанню ЦК нашай партыі, ва ўсю шырыню паставілі пытанне аб рабоце ў школе, аб рабоце з дзецьмі. Рашэнні пленума прымавалі ўвагу да камуністычнага выхавання дзяцей не толькі камсамольскіх арганізацый, але і бацькоў, сям'і, грамадскасці.

Нядаўна сход калектыва рабочых і інтэлігенцыі маскоўскага металургічнага завода «Серп і молот», абмеркаваўшы рашэнні пленума ЦК ВЛКСМ, звярнуўся з пільным да рабочых, работніц, калгаснікаў, калгасніц і інтэлігенцыі Савецкага Саюза. Гэта — пісьмо аб задачах сумеснай работы школы, сям'і і камсамола, аб тых клопатах аб дзецях, якія павінна працягваць уся грамадасць, аб штодзёнай увазе школы, настаўніку.

У пісьме прыведзены ўзятая калектывам вельмі істотныя і канкрэтныя абавязальствы па аказанню дапамогі падзэфным школам, па рабоце з дзецьмі.

Неабходна, каб гэты прыклад быў перанят не толькі ў гарадах, але і ва вёсцы — у калгасках, саўгасках, МТС.

Да апошняга часу школа і бацькі былі звязаны праз бацькоўскія камітэты, сходы бацькоў і наведванне дзельца настаўніка на даму. Нельга настаўніцкай эфектыўнасці гэтай формы сувязі пры ўмове яе сістэматычнага і шырокага ажыццяўлення.

Але ў тым-та і бяда, што яна ў многіх і многіх школах не наладжана. Бацькоўскія камітэты часта існуюць толькі на паперы. Знаходзіцца нямаля яшчэ бацькоў, якія лічаць, што калі іх дзеці вучацца ў школе, дык толькі школа і нясе ўсю адказ-

насць за іх выхаванне. Такія бацькі забываюць, што іх кроўны абавязак — сачыць за паводзінамі сваіх дзяцей, за іх паводзінамі ў школе і па-за яе сценамі, прадаўжаць дома тую вялікую выхавальную работу, якую праводзіць школа.

Мы нярэдка яшчэ сустракаемся з фактамі, калі дзеці ў вольны ад вучобы час блукаюць без усякага нагляду, працягваюць сваю недысцыплінаванасць, пападаюць часам у шкоднае асяроддзе, набываюць дрэнныя прыклады.

Школа і сям'я — гэта непарыўныя звонкі ў камуністычным выхаванні нашых дзяцей і сувязь паміж імі павінна быць штодзёнай і дзейнай. У наладжванні такой сувязі шырокую ініцыятыву могуць і павінны праводзіць грамадскія арганізацыі прадпрыемстваў, устаноў, калгасцаў.

Формы гэтай ініцыятывы падказвае пісьмо калектыва завода «Серп і молот»: тут і грамадскае ўздзейнічанне на бацькоў, якія не займаюцца выхаваннем сваіх дзяцей, і справядзачы бацькоў на сходах калектываў, і ажыццеленне работы бацькоўскіх камітэтаў, і правядзенне педагогічных лекцый і кансультацый на прадпрыемствах.

З другога боку, дапамога грамадскіх арганізацый школе павінна ісці па лініі наладжвання на-васкольнай работы з вучнямі, прадастаўлення дзецямі месца для культурнага і вясёлага адпачынку — клубы, спортпляцоўкі, сады, паркі, арганізацыі фарпастаў, вылучэння для работы з дзецьмі здольных, падрыхтаваных, любячых гэтую справу людзей.

Ініцыятыва, праўдзёная калектывамі прадпрыемстваў у напрамку дапамогі школе і настаўніку, у напрамку ўзмацнення увагі да работы з дзецьмі, з'яўляецца яркім сведчаннем таго, як блізка і важны для ўсяго нашага народа пытанні выхавання падрастаючага пакалення сацыялізма. Народ сочыць за работай школы і настаўніка, акружае іх штодзённымі клопатамі.

Партыйныя, камсамольскія і прафсаюзныя арганізацыі абавязаны ўзначаліць гэты рух шырокіх мас за дапамогу школе.

Выхаванне дзетвары ў нашай краіне — справа вялікай дзяржаўнай важнасці. Як і ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва, у гэтай галіне дасягнуць выдатныя поспехі. Але яны могуць і будуць у многа разоў памножаны, калі мы скарыстаем усе магчымасці, якія ў нас для гэтага ёсць.

Штодзённая клапаціцца аб выхаванні дзяцей, аб школе, аб настаўніку, клапаціцца так, як вучаць партыя і вялікі Сталін, — абавязак кожнай партыйнай, камсамольскай, прафсаюзнай арганізацыі, абавязак кожнага грамадзяніна нашай вялікай радзімы.

(Скарочаны перадавы арт. «Звядзі»).

Рэгістрацыя кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўных Советаў СССР і БССР

ПАСТАНОВА АКРУГОВАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ СТАРАСЕЛЬСКОЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ № 359

Аб рэгістрацыі кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР

Гершмана Грыгорыя Майсеевіча

Разгледзеўшы паступіўшыя ў акруговую выбарчую камісію дакументы аб вылучэнні кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР і ўстанавіўшы поўную адпаведнасць прадстаўленых дакументаў з арт. 53 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», акруговая выбарчая камісія ПАСТАНАўЛЯЕ:

У адпаведнасць з арт. 52 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», зарэгістраваць для балатyroўкі па Старасельскай выбарчай акрузе № 359 вылучаную агульным сходам рабочых, інжынера-тэхнічнага персонала чыгуначных майстэрняў м. Старасельцы, на якім прысутнічала 560 чалавек; агульным сходам сялян вёскі Батуля, на якім прысутнічала 408 чалавек, і радамі іншых сходаў, пад-

трыманую акруговай прадвыбарчай нарадай упаўнаважаных, на якой прысутнічала 258 чалавек, кандыдатуру тав. Гершмана Грыгорыя Майсеевіча, 1904 года нараджэння, члена ВКП(б), працягваючага ў гор. Беластоку.

На падставе арт. 57 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» уключыць кандыдатуру тав. Гершмана Г. М. у выбарчы бюлетэнь па Старасельскай выбарчай акрузе № 359.

Старшыня акруговай выбарчай камісіі: ЛІКАРПЕНКА
Намеснік старшыні РЫШКЕ
За сакратара камісіі

БРОЙДО
ЛУШЧЫНСКІ
ТУНЕВІЦКАЯ, ЛЕУКОВІЧ, ЧЭЧ.

м. Старасельцы, 22 лютага 1940 г.

ПАСТАНОВА АКРУГОВАЙ ВЫБАРЧАЙ КАМІСІІ ВАСІЛЬКОўСКОЙ ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ № 357

Аб рэгістрацыі кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР

Ігнатова Івана Вікендзевіча

Разгледзеўшы паступіўшыя ў акруговую выбарчую камісію дакументы аб вылучэнні кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР і ўстанавіўшы поўную адпаведнасць прадстаўленых дакументаў з арт. 53 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», акруговая выбарчая камісія ПАСТАНАўЛЯЕ:

У адпаведнасць з арт. 52 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР», зарэгістраваць для балатyroўкі па Васількоўскай выбарчай акрузе № 357 вылучаную агульным сходам сялян вёскі Студзяна, на якім прысутнічала 575 чалавек; сходам рабочых, інжынера-тэхнічнага персонала камбіната № 3, на якім прысутнічала 510 чалавек; агульным сходам рабочых і служачых скржавода гор. Васількова, на якім прысутнічала 53 чалавекі; агульным сходам рабочых і служачых тэкстыльнага камбіната № 7 м. Страсельна, на якім прысутнічала 500 чала-

век, і радамі іншых сходаў рабочых, сялян, інтэлігенцыі, чырвонаармейцаў і начастава, падтрыманую акруговай прадвыбарчай нарадай упаўнаважаных, на якой прысутнічала 107 чалавек, кандыдатуру тав. Ігнатова Івана Вікендзевіча, 1896 года нараджэння, беспартыйнага, працягваючага ў вёсцы Студзянка, Беларускага раёна, селяніна-бедняка-калгасніка.

На падставе арт. 57 «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет БССР» уключыць кандыдатуру тав. Ігнатова І. В. у выбарчы бюлетэнь па Васількоўскай выбарчай акрузе № 357.

Старшыня акруговай выбарчай камісіі ТУМАС
Намеснік старшыні

ВАСІЛЕўСКИ
Сакратар камісіі СМІРНОВА
Члены: СОХАНЬ,
ВАРАШЫЛА, ТУКОўСКИ,
ІВАНОУ.

Гор. Васількоў, 22 лютага 1940 г.

СУСТРЭЧА КАНДЫДАТА ў ДЭПУТАТЫ ВЯРХОўНАГА СОВЕТА СССР МАРЫ ІВАНАўНЫ ДЗ'ЯЧУК СА СВАІМІ ВЫБАРШЧЫКАМІ

У Бельску ўчора адбылася сустрэча кандыдата ў дэпутаты Совета Саюза Вярхоўнага Совета СССР Мары Іванаўны Дз'ячук з выбаршчыкамі, агітатарамі. У гарадскім тэатры сабралася 500 ча-

лавак. З велізарнай увагай выслушалі прысутныя неаднаразова перапыняемую апладхмісентамі прамову былой кухаркі, цяпер кандыдата ў дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР тав. Дз'ячук.

Прамова тав. Дз'ячук

— Мы перажываем вялікую радасць. Упершыню ў жыцці мы будзем свабодна выбіраць і можам быць выбранымі ў Вярхоўны орган улады. Праўдзёна вылучылі мяне кандыдатам. Няма большага шчасця, чым працаваць на блага народа.

Раней таксама былі выбары. Выбіралі фабрыкантаў, памешчыкаў, чыноўнікаў. Рабочыя і сяляне не выбіралі і не маглі быць выбранымі. Мы не ведалі, быць выбранымі. Мы не ведалі, быць выбранымі. Мы не ведалі, быць выбранымі. Мы не ведалі, быць выбранымі.

Як сон, прайшло працякае мінулае, калі мы выходзілі на вуліцу, катравалі работы і хлеба, а нас разганялі і арыштоўвалі.

Змяніліся ўмовы працы. Праца стала радаснай. У панцыскі Польшчы былі інспектары працы. Гэта лакеі капіталістаў. На фабрыцы Пачэбудага да гадзі таму назад рабочыя папаў і трансмісію і загінуў. Прыхалі інспектары і сказалі, што цікава было паглядзець, як ён круціўся ў трансмісіі. Так было ў Польшчы.

Совецкая ўлада знайшла у Беларусі 17.000 беспрацоўных. За 2—3 месяцы 11.000 атрымалі работу. Атрымалі работу дзесяткі тысяч бежанцаў. На біркаў, уямо будаўніцтва, настаўніцкаў, уямо бухгалтараў, машыністак, засталася некаваліфікаваная сіла. Аблвыканком стварае курсы перакаваліфікацыі. Вясяно курс беспрацоўныя атрымаюць работу.

Што было ў вёсцы? У сялян забіралі апошняя. Мая сястра ў вёсцы Гнецюкі, Заблудаўскай

воласці, мела 3 гектары зямлі, карову. Прышоў секвестратар, хацеў узяць за нядоімкі швейную машыну, на якой зарабляла яна на хлеб. Сястра схпіла машыну і не аддала. За супраціўленне прадстаўнікам улады суд прыгаворыў яе да двухтыднёвага зняволення.

У вёсцы Астраўкі, Заблудаўскай воласці брат забіў брата за поўгектара зямлі. У гэты час баранеса Гарэймоўская, якая мела сотні гектараў, аддала па два гектары кожнаму, хто абяцаў ехаць у Іспанію дапамагаць бандыту Франко. Зараз зямлю сяляне атрымалі ад савецкай улады бясплатна, навечна.

Совецкая ўлада прыслала шчасце народу. Як член Паўнамоцнай Камісіі, я была ў Маскве, бачыла фабрыкі, калгасы, бачыла поспехі Савецкай краіны. Я бачыла сапраўдныя сталінскія клопаты аб чалавеку, які з'яўляецца самым каштоўным капіталам. Я была ў беларускіх калгасах, дзе члены камісіі ўпершыню ўбачылі трактары, машыны, свірны, перапоўненыя зярном. Мы мержылі калоссе, якое вышэй росту чалавека.

Многа жыццель, пчаліных вулотаў на пасаках. Стол накрыты такі, якога не бачылі нашы сяляне нават у час каляд ці вялікадня. Свая свініна, боды хлеб, яблыкі, мёд. 60-гадовы стары расказвалі аб заможным жыцці і жадалі таго-ж нам.

Я шчасліва давер'ем працоўных. Даю слова, што апраўдаю давер'е, не шкадуючы жыцця, буду працаваць на карысць працоўных, на страх ворагам.

Арэф'еў.

Аперэвводка штаба Ленінградскай Ваеннай Акругі

На працягу 26 лютага на Карэльскім перап'яку нашы часці прадаўжаюць знішчэнне ўмацаванняў праціўніка. Спробы праціўніка контратакаваць нашы часці адбіты з вялікімі для яго стратамі. У адной з контратак падбіта 5 танкаў праціўніка, а якіх 3 захоплены нашымі часцямі.

Па дадатковых даных на востраве Ковісто (Бьёрке), звыш указаных ваенных трафеяў у зводцы ад 24 лютага, нашымі часцямі захоплены 26 абарончых

умацаваных пунктаў праціўніка, з іх 15 жалезабетонных артылерыйскіх збудаванняў, апрача таго 2 крэпасных казематы, 4 склады со зброяй і харчаваннем, 10 тысяч снарадаў, звыш 5 мільёнаў патронаў.

На астальных участках фронту не адбылося нічога істотнага.

Наша авіяцыя вяла актыўныя баявыя дзеянні па вайсках і ваенных аб'ектах праціўніка. У адбываюцца павятраўных баях збіта 19 самалётаў праціўніка.

ПА СОВЕЦКАМУ САЮЗУ

ПЕРАД 8 САКАВІКА

Кіеў. Масавыя экскурсіі работніц і калгасніц у гарады і сёлы рэспублікі арганізаваны к 8 сакавіка Украінскае турысцкае бюро. Калгаснікі знаёмяцца з культурнымі ўстановамі, прадпрыемствамі, выдатнымі гістарычнымі месцамі абласных цэнтраў Украіны. Работніцы прадпрыемстваў пабываюць у калгасках.

БУДАўНІЦТВА КАТТА-КУРГАНСКАГА ВОДА-СХОВІШЧА

Калгаснікі Бухарскай і Самаркандскай абласцей узора падрываліся да будаўніцтва Катта-Курганскага водасховішча на транс. 26 лютага на будаўніцтве каля 100 тысяч калгаснікаў рабілі зямельныя работы.

Катта-Курганскае ірмгацыйнае водасховішча будзе адным з буйнейшых у свеце. Трэба будзе выняць 25 мільёнаў кубаметраў грунту, зрабіць 12 мільёнаў кубаметраў насыпаў, укасаць 54 тысячы кубаметраў бетону і жалезабетону.

Воды, якія нясе рака Зераўшан, увосень, зімой і вясной, калі палі не маюць патрэбы ў вільгаці, будуць па падводным каналу збярэцца ў вадасховішча. Яно зможа збераць 662 мільёны кубаметраў вады. (ТАСС).

На іскім караблі Чорнаморскага флота пасяхова працуе гурток па ўвучэнні гісторыі ВКП(б). У гуртку займаецца многа чырвоная флотцаў і маладых кімандзіраў.
На адмыку: Заняткі гуртка. Злева — кіраўнік камісар т. І. Н. Шакін. (Фота-класіф ТАСС).

ЖАНОЧЫЯ ТРАКТАРНЫЯ АТРАДЫ

Варонск. МТС абласці рыхтуе для вясенняга севу 3100 трактарыстак. Удзельскай МТС адна з першых за-

кончыла падрыхтоўку 49 трактарыстак. У Бароўскім раёне будзе працаваць 9 жаночых трактарных атрадаў.

ГУДЗЕРМЕСКІ НАФТАВЫ РАЕН

Гроўны. На схілах Терскага хрыбта, у 60 кіламетрах ад Гроўнага, алягае так званая гудзёрмская нафта-носная каляда адлегласцю ў 30 кіламетраў. Пасля некаторых год работы тут атрымана высокаякая нафта. Разведаныя плошчы даюць магчымасць закасаць не менш 500 шчыма. У першай палавіне гэтага года гудзёр-мескі нафтавы раён уступіць у эксплуатацыю.

500-ГОДДЗЕ ДРУКАВАННЯ КНІГ

500 год назад Іган Гутэнберг вынайшоў друкаванне кніг рухомымі, адлітymi з металу літарамі. У сярэдзіне XV стагоддзя ў Еўропе пачалі першыя друкарскія станкі, і ў кароткі першы друкаванне кніг распаўсюдзілася ва ўсім свеце. 500-годдзе яго будзе адзначацца ў чарвены. Вялікім культурным святам з'яўляцца гэты дзень у СССР, дзе выдатнае вынаходніцтва Гутэнберга атрымала небывале развіццё.

Дзяржаўная публічная бібліятэка СССР ім. В. І. Ленина бібліятэка зара-да па падрыхтоўкі юбілейнай выставы. На выстаўцы будуць паказаны самыя рэдкія кнігі, вышэйшыя ў друкар-ні Гутэнберга і яго вучні. (ТАСС).

24 САКАВІКА ВЫБАРЫ Ў ВЯРХОЎНЫЯ СОВЕТЫ СССР І БССР ВЫБАРШЧЫКІ 599 ВЫБАРЧАЙ АКРУГІ ПА ВЫБАРАХ У СОВЕТ САЮЗА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР, УСЕ, ЯК АДЗІН, АДДАВАЙЦЕ СВАЕ ГАЛАСЫ ЗА ВЕРНАГА СЫНА БОЛЬШЭВІЦКАЙ ПАРТЫІ, СЯМЁНА СЦЯПАНАВІЧА ІГАЕВА!

Сямён Сцяпанавіч Ігаеў

(БІАГРАФІЧНЫ НАРЫС)

Працоўныя заводы сельскагаспадарчых машын у Ломжы вылучылі сваім кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР па 599 выбарчай акрузе Сямёна Сцяпанавіча Ігаева. Гэту-ж кандыдатуру вылучылі і служачыя дзяржстановаў. Сямёна ў вёсках, інтэлігенцыя ў горадзе з гатоўнасцю падтрымалі іх прапанову.

У гэтым аднадушшы закладзен пэўны сэнс. Назваўшы імя Ігаева, народ гэтым самым гаворыць аб сваёй любові і давер'і да партыі большэвікоў, бо Ігаеў адзін з першых камуністаў, прыехаўшых сюды з Савецкай Беларусі, каб дапамагчы насельніцтву вызваленай зямлі ламаць капіталістычныя парадкі, устанавіць доўгачаканую ўладу Саветаў, вучыць і жыць па заветам Леніна і Сталіна.

Ігаеў, як і многія партыйныя работнікі, носіць ваенную гімнасцёрку і мяккія боты. Ён ходзіць крыху ў развалку, гаворыць мала і лічыць за лепшае слухаць, прыжмурываючы вочы з дабрадушнай хітрадой. Субяседнік бачыць у ім вельмі простага і добрага чалавека, без усякай рысоўкі і позы. І адчувае ў той-жа час, што яго не ашукаеш, што на сваім ён стаіць моцна і ад праўды, ад карысці справы не адступіць ні за што. Такім ведаюць яго беластоцкія тэкстыльчыкі, актывісты вёсак, настаўнікі, партыйныя і савецкія работнікі.

Калі кандыдат у дэпутаты будзе расказваць аб сваім жыцці выбаршчыкам Ломжы, Снядова

ці Граева, — яны даведаюцца, па якіх ступеньках паднімаюцца савецкія людзі з самых нізоў. Яны даведаюцца, што шлях большэвіка — гэта шлях бесперапыннай барацьбы і перамагання цяжкасцей, шлях вернага служэння высокай ідэі камунізма.

Сакратару Беларускага абкома партыі тав. Ігаеву 35 год. Ён нарадзіўся і вырас у сям'і селяніна-бедняка сяла Давыдаўкі, Пензенскай губерні. Дома ў яго не гаварылі па руску і ведалі толькі мардоўскую мову. У 1921 г. Паваложжа ахапіў голод. 17-гадовы Сямён Ігаеў рашыў пакінуць галодны край. Ішлі чуткі, быццам у Беларусі многа хлеба, і Ігаеў рашыў ехаць у Беларусь.

Марудна паўзлі паязды. Станцыі былі забіты саставамі, перагоны завезены снегам. На станцыі Ражск у Ігаева ўкралі яго адзіны дакумент — даведку ад сельскага савета. Чапляючыся за падножкі вагонаў, начуючы на вакзалах Тулы, Калугі, Вязьмы, працягваў ён свой шлях. Каб пракарміцца — прадаваў вопратку. Паўтара месяца спатрэбілася, каб даехаць да Жлобіна. Адсюль Ігаеў пайшоў пешшу. Ён зайшоў на хутар каля вёскі Яспіна і тут наняўся да кулака Талкачова ў батракі — да Пакрова за 12 пудоў жыта. Днём працаваў у полі, ноччу пасвіў коней, спаў 2—3 гадзіны ў суткі. У канцы жніўня гаспадар разлічыў яго, даўшы замест умоўленай платы каравай хлеба на дарогу.

Пешшу Ігаеў дайшоў да Бабруйска і пераначаваў у гарадскім садзе, а назаўтра паступіў працаваць кур'ерам. Потым ён стаў

чага актывіста заўважылі ў акрузе і камандыравалі ў Асіповіцкі раён у якасці сакратара райкома комсомола. Тут, у Асі-

наармею сапёрнага батальёна, малодшы камандзір, старшыня.

Прайшоўшага вялікую школу ў Чырвонай Арміі Ігаева накіроўваюць затым на партыйную работу. Да 1930 г. ён ведае аддзелам агітацыі і прапаганды райкома партыі, а потым едзе ў Маскву на вучобу ў камуністычны ўніверсітэт народаў Усхода імені таварыша Сталіна.

Тав. Ігаеў быў студэнтам апошняга курса, калі партыя адкалікала яго з вучобы і паслала працаваць у ствараемыя тады ў сельскай гаспадарцы палітаддзелы.

І вось учарашні студэнт сталічнага ўніверсітэта зноў у беларускай вёсцы. Ён — намеснік начальніка палітаддзела спачатку ў саўгасе «Комсомольская правда», потым у саўгасе «Банонь». У жніўні 1936 г. тав. Ігаева назначаюць начальнікам палітаддзела ў вельмі адсталы свінасаўгас імені Дзержынскага.

Справа тут абсталая з рук вондрэнна. Ігаеў працуе днём і ноччу, выкрывае сабатажнікаў, згуртоўвае перадавых людзей саўгаса, загадвае корм, працярае ворыва, вядзе палітурткі. На наступны год саўгас ужо не меў адыходу маладняка і даў многа таварнай прадукцыі. Саўгас дабіўся права ўдзельнічаць на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы і атрымаў тут другую прэмію. Удзельнікам выстаўкі быў зацверджан і тав. Ігаеў.

У скорасці Сямёна Сцяпанавіча выбіраюць сакратаром Копальскага райкома партыі, за-

тым сакратаром Слуцкага акруга, а потым — другім сакратаром Магілёўскага абкома. За паспяховае кіраўніцтва сельскай гаспадаркай урад узнагародзіў тав. Ігаева ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Насельніцтва Бабруйскай сельскай выбарчай акругі паслала яго дэпутатам у Вярхоўны Совет БССР. Ігаеў — дэпутат ад тых самых месц, дзе калісьці ён вандраваў у пошуках кавала хлеба, дзе батрачы ў кулака Талкачова.

Выбаршчыкі Ломжынскай выбарчай акругі ведаюць, што іх кандыдат вышаў з народа, звязан з народам і змагаецца за народную справу. Ці можна параўноўваць іх кандыдата з палітыкамі (дэпутатамі) польскага сейма? Тав. Ігаеў быў выхадцам са знаці, цураліся народа, прадавалі яго на кожным кроку.

Хто паспрабуе параўноўваць буржуазнага пашла з выхаваным партыйнай большэвікоў сапраўды народным дзеячом, таму прыдзецца развесці рукамі. Параўнанне не ўдасца: нельга параўнаць непараўнальныя рэчы.

Тав. Ігаеў — верны сын партыі Леніна — Сталіна, стойкі большэвік, дастойны кандыдат у дэпутаты сацыялістычнага парламента. Акруговая выбарчая камісія Ломжынскай 599 выбарчай акругі зарэгістравала тав. Ігаева Сямёна Сцяпанавіча кандыдатам у дэпутаты Савета Саюза Вярхоўнага Савета СССР. Няма сумнення, што выбаршчыкі Ломжынскай акругі 24 сакавіка ўсе, як адзін, аддадуць свае галасы за свайго дэпутата.

Л. ЛЕАНІДАУ.

міліцыянерам, потым вучнем на складзе каператыва. Тут Ігаеў пачаў наведваць комсомольскія сходкі, уступіў у комсамол і праз год быў выбран сакратаром чэйкі. А яшчэ праз год расту-

повічах, у 1926 г. тав. Ігаеў уступае ў члены ўсесаюзнай камуністычнай партыі.

У тым-жа годзе Ігаева прызываюць у рады Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Ён — чырво-

жыць галоўным чынам ад яго багацця, атрыманага ў спадчыну ці набытага шляхам эксплуатацыі чужой працы.

«Другая справа — ва ўмовах савецкага ладу. Тут працоўны чалавек у пашане. Тут ён працуе не на эксплуатагараў, а на сябе, на свой клас, на грамадства. Тут працоўны чалавек не можа адчуваць сябе закінутым і адзіночым. Наадварот, працоўны чалавек адчувае сябе ў нас свабодным грамадзянінам свайёй краіны, свайго роду грамадскім дзеячом. І калі ён працуе добра і дае грамадству тое, што можа даць, — ён герой працы, ён авяня славай» (Сталін).

Назаўсёды вызваліўшыся ад памешчыкаў і капіталістаў, працоўныя заходніх абласцей Украінскай і Беларускай ССР будуць новае шчаслівае жыццё. Яны ўпэўнены ў заўтраснім дні. Беспрацоўе ў хуткім часе будзе канчаткова знішчана.

Узяць хоць-бы Львоўскую шакаладную фабрыку імені Кірава (у мінулым «Бранка»). Да прыходу Чырвонай Арміі гэтая фабрыка працавала ў адну змену і то толькі 3—4 дні ў тыдзень. За раз яна працуе ў тры змены, прычым замест ранейшых 400 рабочых на ёй ужо 800 чалавек.

Тое-ж самае адбываецца і ў другіх гарадах, дзе ўзялі другія і трэція змены, пусцілі ў ход раней стаяўшыя прадпрыемствы і вярнулі да работы дзсяткі тысяч чалавек.

На прадпрыемствах заходніх абласцей Украіны і Беларусі разгортваецца сацыялістычнае спартыўнае, расце прадукцый-

насць працы, паляпшаецца матэрыяльны дабрабыт працоўных.

На табачнай фабрыцы ў Вінніках уцягнена ў сацыялістычнае спартыўнае, больш 100 рабочых, якія цяпер выконваюць па 2—3 нормы. Ініцыятар гэтага стыханаўскага руху работніца Кірылейза прэмаравана дырэктарам фабрыкі 500 рублямі.

Да прыходу Чырвонай Арміі львоўскі дрожджавы завод выпускаў у месяц 35.000 кілаграмаў дрожджаў, у лістападзе 1939 года 44.000 кілаграмаў, а ў снежні — 91.308 кілаграмаў. Ёсць і ўдарнікі на гэтым заводзе, як Анна Бонах, якая раней упакоўвала ў гадзіну 400—500 кілаграмаў дрожджаў, а цяпер упакоўвае 700—800 кілаграмаў.

Такіх фактаў можна прывесці многа. Іх кожны дзень адзначаюць ва ўсіх галінах гаспадаркі заходніх абласцей Украінскай ССР і Беларускай ССР. У хуткім часе гэтыя асобныя рэкорды ператворацца ў магутны стыханаўскі рух.

Працоўныя заходніх абласцей УССР і БССР, якіх зараз таксама сарвае сонца Сталінскай Канстытуцыі, могуць спакойна жыць і працаваць, цвёрда ўпэўненыя, што іх часна праца будзе ацэнена на заслугах і што яны будуць назаўсёды выратаваны ад беспрацоўя, ад галечы і лішэнняў.

П. МАСКАТАУ,
сакратар Усесаюзнага
Цэнтральнага Савета
Прафесіянальных Саюзаў.

Вялікія заваяванні працоўных СССР

Права на працу

У Канстытуцыі Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік запісана:

«Грамадзяне СССР маюць права на працу, гэта значыць права на атрыманне гарантыраванай работы з аплатай іх працы ў адпаведнасці з яе колькасцю і якасцю.

Права на працу забяспечваецца сацыялістычнай арганізацыяй народнай гаспадаркі, няўхільным ростам вытворчых сіл савецкага грамадства, ліквідацыяй магчымасці гаспадарчых крызісаў і ліквідацыяй беспрацоўя».

Права на працу — найвялікшае з правоў, заваяваных грамадзянамі СССР. Толькі ў Савецкім Саюзе, дзе пабудавана сацыялістычнае грамадства, ажыццявілася мара многіх лакаленняў аб праве на працу. Права на працу — гэта значыць, што кожнаму забяспечана работа з аплатай адпаведна колькасці і якасці затрачанай працы.

Савецкая сацыялістычная гаспадарка не ведае беспрацоўя. Ужо к 1931 году ў СССР назаўсёды было пакончана з беспрацоўем. К гэтай часу ў краіне разгарнулася грандыёзнае будаўніцтва фабрык, заводаў, машына-трактарных станцый, жылых дамоў, бальніц, санаторыяў, дамоў культуры і г. д. Велізарная будоўля сталінскіх пяцігодкаў уцягнула і зараз уцягвае ў вытворчасць мільёныя масы новых рабочых. Робатай забяспечана не толькі ўсё дарослае мужчына-

скае насельніцтва, але і жанчыны. У нас працоўны не адчувае страху перад заўтраснім днём. Яму не пагражаюць голод і галеча. Калі ён хоча працаваць, то работа яму заўсёды знойдзецца.

Маладое савецкае пакаленне, якое вырасла пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, ведае аб беспрацоўі толькі па расказах. Само яно ніколі не перажывала жахаў беспрацоўя.

У СССР праца — не толькі права грамадзяніна, але і пераважы яго абавязак. У СССР існуе непакісны закон: «Хто не працуе, той не есць». Хто больш і лепш працуе, той больш зарабляе. Туняцкі, паразіты, біздзельнікі нічога не атрымліваюць, яны акружаны ўсеагульнай пагардай.

Працоўны чалавек у СССР у пашане. Выдатных людзей працы, людзей, якія паказваюць узоры працоўнай дысцыпліны, прадукцыйнасці, свядомых адносін да сваіх працоўных абавязкаў пазнае ўся краіна, іх акружаюць усеагульнай увагай і клопатамі. Такавы стыханаўцы, якія праславілі нашу радзіму выдатнымі рэкордамі прадукцыйнасці працы: данецкі забойчык Аляксей Стыханаў, фрэйзероўчык Іван Гудаў, каваль Бусыгін, ткачы Еўдакія і Марыя Вінаградывы, машыніст Пётр Крыванос, каласніца Марыя Дземчэнка, трак-

тарыстка Паша Ангеліна і тысячы іх прадаўжальнікаў.

Многія з стыханаўцаў займаюць цяпер пасты кіраўнікоў прадпрыемстваў, працуюць інжынерамі, стыханаўскіх метадаў працы, навукаўцаў ў вышэйшых навучальных установах, рыхтуюцца стаць інжынерамі. Многія выбраны дэпутатамі Вярхоўнага Савета СССР і Вярхоўнага Савета Саюзнага Рэспублік.

Стыханаўцы — перадавыя людзі савецкай краіны. Яны задаюць тон у нашым грамадскім жыцці. І ў гэтым сіла савецкага грамадства.

Вызвалення Чырвонай Арміяй ад гнёту памешчыкаў і капіталістаў былой панскай Польшчы працоўныя заходніх абласцей Украіны і Беларусі сталі поўнапраўнымі грамадзянамі СССР.

Цяпер пры савецкім ладу працоўныя аб'яднаны з Украінскай і Беларускай ССР абласцей маюць права на працу. Гэта права гарантыравана вялікай Сталінскай Канстытуцыяй.

Да прыходу Чырвонай Арміі ў заходніх абласцях Украіны і Беларусі было звыш 200.000 беспрацоўных. Яны на працягу доўгіх год не мелі работы, жылі ў галечы, гадалі, выміралі. На радзе прадпрыемстваў, як, напрыклад, у лаянях, працачных, рэстаранах, сталовых, гасцініцах многія тужанікі працавалі па 10—14 гадзін у дзень, не атрымліваючы за гэта ніякай платы, а жылі толькі на чаевыя падачкі, што прыніжала іх чалавечую годнасць. Праца жанчын-рабочніц, як правіла, аплачвалася ніжэй працы мужчын той-жа кваліфікацыі.

Жудасныя ўмовы жыцця і працы ўкраінцаў і беларусаў, якія насялялі былую Польшчу, ніколі не знікнуць з памяці. Гэта былі годны пакут і слёз, голода і беспрацоўя, годны прыгнёту і бяспраўя.

Гразь, смурод, духата, пыл, дэсаната — у такой абстаноўцы рабочыя былі вымушаны працаваць па 12—14 гадзін у дзень. Амаць ні на адным прадпрыемстве нават такога буйнага прамысловага цэнтра, як Беласток, не было сталовых, вентыляцый, лаяняў, душаў, умывальнікаў, дастатковага асвятлення, не гаворачы ўжо аб клубах, бальніцах, амбулаторыях, бібліятэках, дзіцячых дамах і яслях. Фабрыканты эканомілі на ацяпленні цэхаў і нават на пабудове прыбяральняў. На фабрыцы былой Сокал-Зільберфеніг, якая лічылася адной з лепшых, была ўсяго адна прыбяральня, ды і то ў двары, «каб рабочыя там не засяджаліся», як цыннічна заяўлялі паны капіталісты.

На грошы, якія адлічваліся з рабочых у фонды дапамогі беспрацоўным, у фонд грамадскіх работ і на аказанне дапамогі пры страце працаздольнасці, утрымліваліся не рабочыя, а чыноўнікі, ксяндзы, паліцэйскія, жонкі афіцэраў, а таксама іншыя лакеі капіталізма.

Вось у такіх умовах жылі і працавалі працоўныя заходніх абласцей былой панскай Польшчы, якая знаходзілася пад прыгнётам памешчыкаў і капіталістаў.

Інакш і быць не магло, бо становішча чалавека у буржуазным грамадстве залежыць не ад яго працы ці асабістых здольнасцей і заслуг. Яно зале-

НА ВЫБАРЧЫХ УЧАСТКАХ ГОРАДА

Дом № 33 па Мазавецкай вуліцы — гэта памяшканне выбарчага участка № 85 Слабадской выбарчай акругі. Дзверы памяшкання участка закрыты. З вялікімі цяжкасцямі нам удалося зайсці ў памяшканне. Два невялікія хлапчкі адкрылі дзверы і паспяшылі паведаміць:

— Нікога няма.
— Як гэта нікога няма, — нібы са злосцю прагаварыў старшыня акруговай выбарчай камісіі тав. Яскевіч.

— Тут хтосьці быў, але ўжо даўно пайшоў, — адказаў хлапчкі.

На участку не ўстаноўлены дзяжурствы членаў выбарчай камісіі. Многа выбаршчыкаў прыходзіць сюды, каб правесці сябе ў спісках, але вяртаюцца назад.

Вуліца Васіля, дом № 9. У гэтым доме памяшканне участкавай выбарчай камісіі № 87. Каля дзвярэй стаіць жанчына.

— Вось ужо стаю больш 30 минут і не магу зайсці ў памяшканне, — гаворыць яна.

Гэта была член участкавай выбарчай камісіі тав. Мікітовіч. І сапраўды, каб зайсці ў памяшканне участкавай выбарчай камісіі, тав. Яскевічу прыйшлося некалькі разоў абыйсці кругом памяшканне. Расклад дзяжурстваў састаўлен і вісіць на сцяне, аднак, ніхто з членаў выбарчай камісіі на участку не дзяжуріць.

Па Жалезнай вуліцы, у доме № 19 знаходзіцца выбарчы ўчастак № 86. Памяшканне закрыта, акіяніцы таксама закрыты.

На выбарчым участку № 84 дзяжуряць два члены участкавай выбарчай камісіі. Яны расказваюць, што на ўчастак прыходзіць вельмі многа выбаршчыкаў правяраць спіскі, пачытаць выбарчую літаратуру.

На выбарчых участках, дзе мы павывалі, не сустрэлі ні аднаго агітатара. Тав. Яскевіч растлумачыў, што агітацыйная работа праводзіцца на

участках выключна толькі па вечарах. Цяжка паверыць словам старшыні. 25 лютага — выхадны дзень. Здавалася, што на выбарчых участках павінны былі быць і агітатары, тым больш, што ў гэты дзень выбарчы ўчастак наведваюць многа выбаршчыкаў. Агітатараў не было.

Старшыні Слабадской і Чырвонаармейскай выбарчых акруг тт. Яскевіч і Самойліч рашылі арганізаваць правяральную работу на выбарчых участках сваіх акруг, каб улічыць недахопы і пераняць вопыт у рабоце. З гэтай мэтай і была зроблена паездка па выбарчых акругах.

... Выбарчы ўчастак № 45 Чырвонаармейскай выбарчай акругі. Памяшканне участкавай камісіі ўпрыгожана лозунгамі, транспарантамі, партрэтамі. Гэты ўчастак стаў цэнтрам агітмасавай работы сярод выбаршчыкаў. Тут два разы ўжо выбаршчыкі глядзелі кінофільмы. На ўчастак прыходзіць выбаршчыкі не толькі за спраўкамі, але і пачытаць Канстытуцыю, Палажэнне аб выбарах, газету. Тут выбарчай літаратуры ёсць у дастатковай колькасці, яна акуратна раскладзена на сталах. Знешняе ўпрыгожанне памяшкання вадзіць да сябе.

Добра абсталяван і ўпрыгожаны выбарчы ўчастак № 46. Дзяжурныя члены выбарчай камісіі адказваюць на пытанні выбаршчыкаў, даюць неабходныя спраўкі.

Астатнія выбарчыя ўчасткі гэтай акругі таксама добра аформлены. На ўсіх участках дзяжуряць члены участкавай камісіі.

Зараз уся агітмасавае работа павінна быць перанесена на выбарчыя ўчасткі. Факты гавораць аб тым, што многія выбарчыя ўчасткі па Слабадской і Чырвонаармейскай выбарчых акругах лшчэ не сталі цэнтрамі правяральнай работы.

Г. Майскі

УДАКЛАДНІЦЬ СПІСКІ ВЫБАРШЧЫКАЎ

Днямі ў горвыканком прыйшла група выбаршчыкаў Папанінскай вуліцы са скаргаю на тое, што іх вуліца не ўключана ў выбарчы ўчастак і не ўнесена ў спіскі выбаршчыкаў. Аказваецца, што пры абходзе дамоў выбаршчыкаў і складанні спіскаў горвыканкомам былі прапушчаны ўся Папанінская вуліца, якая налічвае больш 300 выбаршчыкаў, 4 дамы па Совадскай вуліцы і дом № 10 па Сасновай. Гэту вуліцу ўключылі ў 61 выбарчы ўчастак Цэнтральнай выбарчай акругі, а астатнія прапушчаныя дамы — у 67 і 63 выбарчыя ўчасткі гэтай жа акругі.

24 лютага вечарам мы павывалі на гэтых участках і сустрэліся з такім з'явішчам, што не ўсюды гатовы спіскі выбаршчыкаў. На 67 выбарчым участку толькі 25 вечарам прыступілі да друкавання начыста спіскаў, а калі яны

будуць вывешаны, сам старшыня участкавай камісіі Аучнікаў не ведае. Такое ж становішча са спіскамі выбаршчыкаў і на 63 участку. Тут гэта тлумачыць тым, што многа аддалі часу на удакладненне і правярку спіскаў выбаршчыкаў, але на справе гэта даўляе не так. Нават у правяральных і спраўленых спісках ёсць пропускі. У некаторых выбаршчыкаў незапоўнены графы „год нараджэння“ і „імя па бацьку“. Так, напрыклад, у выбаршчыкаў Лукошых Ані і Канстанціна, якія працягваюць на Мінскай, 14, не адзначаны год нараджэння і імя па бацьку, у выбаршчыцы Берг Рахілі — год нараджэння.

Тое ж самае і на 66 выбарчым участку. К месцу адзначыць, што гэты выбарчы ўчастак амаль неабсталяван, не ўпрыгожан.

М. Шахновіч

На сходзе рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых дзяржаўнага фабрычнага завода ў г. Беластоку, на якім вылучаны кандыдатамі ў дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР тт. І. В. СТАЛІН і В. М. МОЛАТАЎ. Кандыдатам у дэпутаты Савета Нацыянальнасцей Вярхоўнага Савета СССР вылучаны тэхнік Ломжынскага завода сельскагаспадарчых машын Іван Антонавіч ТУРАЕІСКІ. (Фотакроніка БЕЛТА).

„ЧАЛАВЕК З РУЖЖОМ“.

У ролях: І. В. Сталін — народны артыст рэспублікі А. Ільінікі. Шадрыні — заслужаны артыст рэспублікі Н. Звездачотаў.

УСТУПНЫЯ ІСПЫТЫ Ў ПЕДІНСТЫТУЦЕ

На 100 месці у Беластоцкі педагагічны інстытут падана 350 заяў, большая частка якіх на факультэты фізіка-матэматычны і замежных моў.

25 лютага ў педінстытуце пачаліся прымёныя іспыты. Вялікія, нядаўна пустыя карыдоры і залы былой казёнай гімназіі ім. Пілсудскага напоўніліся жыццерадаснай моладдзю, якая ўпершыню атрымала матчымаць вучыцца ў вышэйшай навучальнай установе.

3 класа, дзе адбываюцца пісьмовыя іспыты па матэматыцы, выходзіць маладыя вясковыя хлопцы. Твар маладога селяніна з'яе ад радасці — ён добра і хутка рашыў задачу. Цяпер засталася толькі хімія. Раптам Сцяпан Андрасюк заусумаваў. Ён ўспомінуў аб тым, што экзаменатар па хіміі — паліак. „Я баюся хіміі, — гаворыць ён дырэктару. — Я ж беларус“.

Іспыты прымаюць дацэнт Мінскага ўніверсітэта кандыдат навук тав. Некрашэвіч, прафесар тав. Снятку, кандыдат навук дацэнт тав. Гельфанг і інш.

Іспыты працягнуцца да 5 сакавіка.

Лірская

Прыём вучняў у піонеры

Гэтымі днямі ў 14-й школе г.р. Беластока адбыўся прыём вучняў 4, 5 і 6 класаў у піонеры.

Звыш 200 вучняў сабраліся ў зале школы. З увагай слухаюць яны словы зайвы ад вучанцы Вайнштэйн з просьбай аб прыёме ў піонерскі атрад.

Ва ўрачыстай абстаноўцы гучаць словы абяцання юнага ленинца. Перад тварам сваіх таварышоў Вайнштэйн абяцае цвёрда стаць за справу Леніна—Сталіна, упарта працаваць і вучыцца, каб стаць

дастойным грамадзянінам свайго соцыялістычнага радзімы. Громам апладысмантаў сустракае зал першую піонерку. У чырвоным гальстукі яна горда сходзіць са сцэны. З усіх куткоў зала яе радасна вітаюць таварышы.

Лік чырвоных гальстукі ў зале павялічваецца. Зал нібы расцвіў чырвоным макам.

43 юных піонеры становяцца ў строй. Піонерскаму атраду ўрачыста ўручаюцца барабан і чырвоны сцяг.

Рудзкі

НАЛАДЗІЦЬ ДАСТАЎКУ ГАЗЕТ

Газета для настаўніка асабліва неабходна. Яна з'яўляецца ў радзе выпадкаў вучэбным дапаможнікам. Аднак у нашай абласці забеспячэнне настаўнікаў газетамі не наладжана.

Настаўнік Оручык з вёскі Подасе, Снядоўскага раёна, гаворыць: „Я хачу актыўна ўдзельнічаць у выбарчай кампаніі. Але я зусім не ў курсе палітычнага жыцця. Газет не атрымліваю, хоць іх выпісаў. Прыходзіць толькі час-ад-часу газета на яўрэйскай

мове, але яўрэйскай мовы я не ведаю і чытаць яе не магу“.

У такім жа становішчы знаходзіцца настаўнікі раённага цэнтра Снядова.

З усіх куткоў абласці ў абласна прыходзіць скаргі настаўнікаў аб тым, што ім не дасылаюць газет. Саюздрук павінен усур'ёз заняцца гэтай справай.

Ясінская

„ЧАЛАВЕК З РУЖЖОМ“

„Чалавек з ружжом“ у Беластоку. Падзея гэта настолькі вялікая і цікавая, што хочацца, наперак р традыцыям, пачаць не з разбору самога спектакля, а з таго, як рэагуе на яго глядач. Ні на адну міну не трэба забываць, што беластоцкі глядач не падобен на звычайнага савецкага глядача. Понад з намі сядзеў пажылы чалавек. Гэта быў рускі, які пражыў у польскай Польшчы два дзесяцікі год і які тут, на спектаклі, быццам зноў перажываў далёкае мінулае.

А з якім інтарэсам, з якой прагавітасцю лавілі кожнае слова актараў маладыя беластачане. Яны ўпершыню на спектаклі „Чалавек з ружжом“ далучыліся не толькі да савецкага мастацтва, але і да гарацкага дыхання Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Нам здаецца, што творчы калектыв другога Беларускага Драматычнага тэатра зразу меў аджанаць свайго выступлення перад такім, не звычайным глядачом.

У першую чаргу гэта адносіцца да ігры заслужаных артыстаў БССР П.С. Малчанова і Н. П. Звездачотава.

Вобраз Леніна, паказаны Малчанавым, дораг нам тым, што далёк ад павярхоўнасці, трафарэту. Малчанаву нікому не падражае, ён самастойны ў сваіх пошуках. Недарэчна было-б сцвярджаць, што Малчанаву паказаў нам вобраз Леніна ў шырокім, вычэрпваючым сэнсе гэтага слова. Не, вобраз Леніна такі вялікі, што стварыць яго сіламі аднаго актара, данымі аднаго спектакля не магчыма. Гутарка ідзе аб асобных рысах, лініях, штрыхах. Вось гэтыя штрыхі і ўдаліся Малчанаву. Можна толькі дагадацца, якая вялікая работа прароблена артыстам. Але на сцэне мы бачым Леніна з яго непаўгарамай паходкай, жэстамі, невычарпальнай сілай вялікага генія.

Сярод асаблівасцей вобраза, ствараемага Малчанавым, — мсва Леніна, танальнасць гэтай мовы паказаны не дастаткова моцна. Але гэта, напэўна, тлумачыцца фізічнымі данымі артыста і ніяк не можа быць пастаўлена яму ў загану.

Шадрыні ў выкананні Звездачотава. Можна сказаць, што выконваць ролю Шадрына лёгка. Як быццам роля выйгрышына ва ўсіх адносінах. Але здаецца гэта толькі таму, што бачым Звездачотава — Шадрына лёгка і ненапружана дзейнічаючым на працягу ўсёй п'есы Пагодзіна. Звездачотаў

пайшоў па лёгкаму шляху. Быццам адхіліўшы ўсё смешнае ў Шадрыне, актор павёў гэтую ролю з самага пачатку сур'ёзна, проста, шчыра і адразу ж прыкаваў да сябе ўвагу глядача.

У Шадрына, паказваемага Звездачотавым, верыць з самага пачатку. Гэта рэальны, у сапраўднасці існаваўшы рускі саада Іван Шадрын.

Могучы сказаць, што вобраз Шадрына добра намалаяван драматургам і актору застаецца нямногае, каб гэты вобраз ажыў на сцэне. Але мы ведаем нямаля прыкладаў, як актормы, выкарыстаўшы камічныя сітуацыі, паказвалі Шадрына павярхоўна і нават лубачна.

У Звездачотава Шадрын такі шчыры, такі просты і прамы, што калі і вызыве ўсмешку глядача, то толькі дзякуючы свежасці і жыццёвай рэальнасці вобраза.

Што сказаць аб ігры астатніх удзельнікаў спектакля? Трэба адзначыць добрую работу народнага артыста БССР А. К. Ільініскага, выконваючага ролю І. В. Сталіна. Артыстка Т. Т. Заранок, выконваючая ролю жонкі Шадрына, праводзіць яе моцна і тэмпераментна. Аднак, наўрад ці можна сказаць, што яна стварае запамінаючыся вобраз.

Масавыя сцэны, як і афармленне спектакля, здавальняючыя, чаго нелга сказаць аб ігры аругарадных выканаўцаў. Сумна, што выдатная ігра Малчанова, Звездачотава, Ільініскага, усёй групы матрасу не падтрымана астатнімі выканаўцамі. Магчыма гэта тлумачыцца тым, што пастаноўшчык скандэнтраваў усю сваю ўвагу на асноўных дзеючых асобах п'есы? Нам здаецца, што мізансцэны першай і другой карціны (як і некаторых другіх) зроблены павярхоўна. Неадпаведныя позы, няправільная інтанацыя, а сям-там і проста няправільная трактоўка сцэн, некалькі зніжаюць уражанне ад спектакля. Адзначым хоць-бы другую карціну. Чаму гэта сцэна паказана так мінорна, асуджана? У сапраўднасці буржуазія ў гарацкія дні Кастрычніка 1917 года не хацела зразумець свайго асуджанасці і бескалотна весялілася.

Мы ўпэўнены, што тэатр выправіць гэтыя нязначныя недахопы ў гэтым, у асноўным, добра і сур'ёзна пастаўленым спектаклі.

І. Паўлаў

